

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1045

Vragen van het lid **Gerkens** (SP) aan de staatssecretarissen van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Economische Zaken over *Open Document Format (ODF)*. (Ingezonden 30 oktober 2009)

1

Is het waar dat Open Document Format (ODF) bij de rijksoverheid nog amper toegepast wordt?¹

2

Hoe verhoudt dit zich tot het programma «Nederland Open in Verbinding», waar duidelijke ambities met betrekking tot open standaarden staan beschreven?

3

Heeft elk ministerie volgens het «pas toe of leg uit» principe uitgelegd waarom zij ODF nog niet altijd toepassen? Wat waren de redenen om het nog niet toe te passen?

4

Welke ministeries gebruiken op dit moment standaard ODF? Welke ministeries nog niet?

5

Hoeveel procent van de documenten van de ministeries is ondertussen opgemaakt in ODF?

6

Is het waar dat de benodigde plug-ins niet binnen handbereik zijn, waardoor gebruik van ODF wordt ontmoedigd?

Wat gaat u doen om te zorgen dat de juiste software voor iedereen beschikbaar is, zodat het gebruik van ODF toeneemt?

7

Deelt u de mening dat juist uw ministeries voorop moeten lopen in het gebruik van ODF vanwege uw voortrekkersrol? Gebeurt dit ook? Zo nee, waarom niet?

8

Wat gaat u doen aan de uitwisselingsproblemen die geconstateerd zijn?

¹ Webwereld, 26 oktober 2009: «Gebruikers Rijksoverheid laten ODF links liggen» <http://webwereld.nl/nieuws/64076/gebruikers-rijksoverheid-laten-odf-links-liggen.html>

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bijleveld-Schouten** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken (ontvangen 21 december 2009), Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 716

1, 4 en 5

Wij hebben geen kwantitatieve gegevens over het percentage documenten in ODF dat door ministeries wordt ontvangen, en evenmin over het percentage dat in ODF wordt opgemaakt en/of verstuurd. Wij schatten echter in, dat het percentage door ministeries ontvangen ODF-documenten op dit

moment nog erg klein is. Hetzelfde geldt voor het percentage documenten dat door ministeries in ODF wordt opgemaakt en/of verstuurd. Over het algemeen publiceert de overheid documenten in het open PDF formaat. Geen enkel ministerie gebruikt op dit moment ODF als zogenaamde «default» standaard.

2

Het actieplan schrijft voor dat alle ministeries moeten beschikken over de mogelijkheid om ODF-bestanden te lezen, schrijven, bewerken en op te slaan. ODF is daarbij voorlopig nevensgeschikt en aanvullend op andere reeds in gebruik zijnde bestandsformaten zoals DOC en PDF en eventueel nieuwe toekomstige bestandsformaten. Volgens planning hebben alle ministeries de mogelijkheid om documenten in ODF te lezen, te schrijven en uit te wisselen.

In het actieplan NOiV staat tevens dat het streefbeeld is dat overheidsorganisaties in 2015 alleen nog gebruik maken van open document standaarden voor het elektronisch verwerken en uitwisselen van documenten. De dagelijkse praktijk op dit moment is nog dat bij tekstdocumenten het DOC-formaat (en voor niet-reviseerbare documenten PDF) het meest gebruikt wordt. ODF wordt op beperkte schaal gebruikt. Hetzelfde geldt voor burgers en bedrijven. Op dit moment wordt er

binnen de overheid op beperkte schaal ervaring opgedaan met de open werkplek en het gebruik van ODF.

Om het streefbeeld in 2015 te bereiken hebben departementen een implementatiestrategie Open Standaarden en Open Source Software (OSOSS) opgesteld. Het voornemen is om in 2010, eerder dan oorspronkelijk voorzien, in het kader van DWR een release van de DWR-client met daarin ook een open source versie van werkpleksoftware voor o.a. tekstverwerking beschikbaar te stellen aan de departementen. Maar dat betekent niet dat dan op de kantoorwerkplek uitsluitend met ODF gewerkt zal worden. Binnen de werkomgeving zijn er vooralsnog tal van applicaties die met documenten moeten kunnen omgaan en die nog niet geschikt zijn voor het gebruik van ODF. De inspanningen van departementen zijn er op gericht om de komende jaren deze (legacy)problematiek op te lossen en die open werkomgeving te realiseren. Voor de departementen betekent dit naast aanpassingen in de applicaties, het aanpassen van de opmaak in sjablonen en het opleiden van medewerkers. Departementen hebben tot nu toe ODF op eigen leest ingevoerd waarbij de focus vooral was gericht op technische implementatie. Door de structurele koppeling van ODF aan de nieuwe universele werkplek van het Rijk krijgt nu ook het gebruik van ODF zelf rijksbreed een stevige impuls. In de eindsituatie in 2015 zullen alle departementen zijn aangesloten op DWR welke dan volledig is gebaseerd op open standaarden en waar mogelijk op open source software. Zoals wij u geschetst hebben in het antwoord op vraag 2 zitten de ministeries midden in het «pas toe» proces van technische implementatie naar daadwerkelijk gebruik van ODF.

4

Zie het antwoord op vraag 1.

5

Zie het antwoord op vraag 1.

6

Nee, dat is niet waar. De betreffende plugin is aan ieder ministerie beschikbaar gesteld. De keuzes die ministeries maken in de manier (via plug-in of anderszins) waarop zij de gebruiker in staat stellen met ODF te werken hangt samen met de mate waarin de tot nu toe door hen

gebruikte desktop applicaties overweg kunnen met dit formaat. Bij EZ en BZK is de plugin op iedere werkplek geïnstalleerd en kan iedere medewerker ODF documenten lezen en schrijven. Zie verder het antwoord op vraag 2.

7

Een van de aspecten van de invoering van ODF is het ontvangen van documenten onderling en het uitwisselen ervan met medeoverheden en burgers en bedrijven. Er blijkt nauwelijks behoefte om ODF onderling uit te wisselen. Bij burgers en bedrijven is tot op heden nauwelijks vraag om ODF documenten uit te wisselen. Het gebruik van ODF voor uitwisseling van documenten binnen de overheid krijgt daarom pas een impuls als de werkomgeving in zijn geheel meer op open standaarden en open source software gebaseerd is. We zullen daarom bekijken hoe wij onderling, bij voorkeur in samenhang met de ontwikkeling van DWR, het gebruik van ODF verder kunnen bevorderen.

8

Er zijn geen onoplosbare uitwisselingsproblemen geconstateerd. Het is ons bekend dat het afwisselend werken met ODF en andere bestandsformaten soms leidt tot suboptimale opmaak e.d. in tekstdocumenten.